

Türkiye

Türkiye hukuk tarihinde ilk kez Eryaman davası olarak bilinen davada, trans bireylere karşı işlenen suçların nefret saikiyle işlenmiş olduğu 2008 tarihinde kabul edilmiş olsa da mevcut düzenleme cinsel kimlik ibaresini içermemektedir.

Nefret suçları ile ilgili düzenleme 2013'te açıklanan demokratikleşme paketinde yer aldı. Buna göre TCK'nın ayrımcılık maddesi "ayrımcılık ve nefret suçları" olarak değiştirildi ve nefret saikiyle suç işlenmesi ceza artırımı nedeni sayıldı.

Düzenlemeye göre, 'Dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep farklılığından kaynaklanan nefret nedeniyle; "bir kişiye taşınır veya taşınmaz bir malın satılmasını, devrini veya kiraya verilmesini; bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını; bir kişinin işe alınmasını veya bir kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını engelleyen" kişilere de üç yıla kadar hapis cezası verilmesi öngörülüyor.

Benzer şekilde, 2006 yılında İHOP ve Uluslararası Azınlık Komisyonu tarafından hazırlanan ve bakanlığa sunulan Ayrımcılık Mevzuatı ve Eşitlik Kurulu Yasa tasarısından "cinsel kimlik" ve "etnik köken" ibareleri çıkartıldı. Sonrasında tasarıya ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadı.

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu da cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ibarelerinin içinde olduğu ayrımcılık yasağını düzenleyen madde tamamen çıkartılarak kanunlaştı.

Sivil anayasa tartışmalarında anayasanın eşitliği düzenleyen ve ayrımcılığı yasaklayan maddesinden "cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği" ibareleri muhalefet partilerinin taleplerine rağmen çıkartıldı.

Neden nefret suçu yasası cinsel kimlik ibaresi içermelidir?

Tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de lgbti bireylere karşı işlenen nefret suçları çok yaygındır. Bu suçlar, hırsızlık, gasp gibi mülkiyete karşı olduğu gibi, taciz, cinsel saldırı, yaralama ve hatta öldürme olmaktadır.

Ancak bu vakaların çok azı bilinmekte, yargıya ulaşan vakalarda ise nefret saikinin cezasız kalması bir yana, haksız tahrik indirimi ile failler ödüllendirilmektedir. Ayrıca yalnızca lgbti bireyler değil, lgbti olduğu varsayılan bireyler de bu suçların hedefi olabilmektedir.

Kabahatler Kanunu ve Trafik Kanunu gibi kanunlar ise, trans bireyleri kimlikleri nedeniyle cezalandırmak için kullanılan kanunlar olmuştur.

Kaos GL Derneği

Adres : Gazi Mustafa Kemal Bulvarı
No: 29/12 06440 Kızılay / Ankara
Telefon : 0 312 230 03 58
Faks : 0 312 230 62 77
E-Posta : bilgi@kaosgl.org
Web : www.kaosgl.org

Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği

Adres : Ataç 1 Sokak No: 3/8
Yenişehir Ankara
Telefon : 0 312 433 85 17
Faks : 0 312 433 85 18
E-Posta : pembehayat@pembehayat.org
Web : www.pembehayat.org

Hazırlayan | Grafik Tasarım
Selin Berghan | Tayfun Temiz

NEFRET ETME!

PEMBE
HAYAT

KA
OS
GL
eşinsellilerin kurtuluşu
heteroseksüelleri de
özgürleştirecektir

"Bu Proje Avrupa Birliği Demokrasi ve İnsan Hakları Programı tarafından finanse edilmektedir"

Nefret Suçu Nedir?

Nefret suçları, önyargılardan kaynaklanan, ayrımcılığın en tehlikeli dışavurumu olan suçlardır. Hem bireysel özgürlükleri hem de topluluk güvenliğini tahrip ederek, eşitlik idealini ihlal eder.

Nefret suçu, belirli bir gruba karşı önyargılardan kaynaklanır. Suç oluşturan bir eylemin, önyargı temelinde işlenmesiyle gerçekleşir. Bir diğer deyişle, nefret suçu faili, mağduru, mağdurun aidiyetlikleri, kimlik özellikleri nedeniyle seçer.

Nefret suçları, önyargılı saik ve ceza gerektiren bir suç olması durumunda oluşur. Nefret suçu her zaman temel bir suçun ortaya çıkmasını gerektirir. Temel suç yoksa, nefret suçu da yoktur. Nefret suçunu diğer suçlardan ayıran unsur ise önyargılı saiktir.

Nefret suçlarında hedef, bir veya birden fazla sayıda kişi ya da belirli bir özelliği paylaşan bir gruba ilişkisi olan bir mülk olabilir.

Etkileri Nelerdir?

Nefret suçlarının etkisi, aynı suçların nefret saiki barındırmayanlarına oranla çok daha geniş çaplı olur.

Nefret suçu, mağdura ve onun ait olduğu topluluğa kabul edilmedikleri mesajını yollar. Mağduru gelecek saldırıların korkusu içinde bırakır ve onun yalıtılmışlık hissi yaşamasına neden olur.

Benzer korkuları ve etkileri, mağdurun ait olduğu topluluğun tüm üyelerinde de yaratır. Gelecekte saldırıya uğrama korkusunun yanı sıra, topluluk üyeleri psikolojik olarak mağdur kendileriymiş gibi etkilenebilirler.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)'nin tanımı şu şekildedir:

Mülklere karşı işlenenler de dahil olmak üzere, kurbanın ya da mülkün ya da suç hedefinin; üye olduğu, bağlantısı bulunduğu, desteklediği, bağlı bulunduğu veya ilişkisinin olduğu, gerçek ya da farz edilen ırkı, etnik kökeni, dili, rengi, cinsiyeti, yaşı, akıl ya da fiziksel engeli, cinsel yönelimi ve benzer bir diğer faktörden dolayı işlenen suçlara nefret suçları denilmektedir.

Nefret suçları cezasız kaldığında, faille bu eylemlerine devam edebilecekleri mesajı verir ve başkalarını benzer suçlar işlemesi için cesaretlendirir. Belirli gruplara karşı ayrımcılığın toplumsal olarak kabul görmesi, nefret suçlarının artmasına neden olur.

Nefret suçları, kamu düzeni ve güvenlik sorunlarına ve hatta sivil karışıklığa neden olabilir. Bu suçlar, toplumsal gerilimleri yaratarak veya mevcut gerilimleri vurgulayarak, mağdur grup ve toplumun geneli arasında bölünmeye yol açabilir.

Nefret Suçu Yasası Yapılırken;

- Nefret suçları yasada ayrı bir suç olarak ya da daha çok ağırlaştırıcı unsur olarak yer alır. Her iki durumun avantajları ve dezavantajları vardır. Devletler kendi özgül koşullarına göre karar verirler.
- Nefret Suçları kapsamında korunan özellikler tanımlanır. AGİT'in tanımı, "ırkı, etnik kökeni, dili, rengi, cinsiyeti, yaşı, akıl ya da fiziksel engeli, cinsel yönelimi ve benzer" ibarelerini içerir. AGİT bünyesinde nefret suçu yasası olan 37 ülkede en çok korunan özellikler ırk ve dindir. 11 ülke cinsel yönelimi ve 7 ülke engelliliği kapsamaktadır.

- Korunan özellikleri dahil ederken, nefret suçu belirli kimlikleri hedef aldığından, bu kimliklerin temel özellikleri tanımlanmalıdır. Ayrıca mevcut toplumsal sorunlar ve tarihsel bağlam dikkate alınarak, geçmişte ve güncel olarak yaşanan vakalara zemin hazırlayan özellikler de dahil edilmelidir.

- Nefret suçu yasaları, insanların ve mülklerin hedef olabileceğini kabul etmelidir.

- Nefret suçu yasaları, muğlak ya da tanımsız terminoloji kullanmamalıdır.

- Nefret suçlarında belirli bir gruba üye kişiler hedef alındığı gibi, o gruba dahil sanılan kişiler de hedef olabilmektedir. Dolayısıyla nefret suçları yasaları, saldırganların mağdurun kimliği ile ilgili hata yaptığı saldırıları da kapsamalıdır.

Neden Nefret Suçu Yasaları Olmalı?

- Potansiyel mağdurlar, failer ve toplum geneli açısından, nefret suçunun ciddiye alındığını gösterir.

- Yasama süreci konunun tartışılmasını teşvik eder. Bu da nefret suçuna ilişkin toplumsal farkındalığı artırır.

- Mağdurların yaşadıklarını yetkililere taşıyabilmelerini mümkün kılar.

- Nefret suçuna ilişkin kesin verilerin toplanmasına olanak sağlar.